

first aid
democracy
toolkit

Euroopa valimiste düstoopia

Kodanikele

Sinu teejuht: kuidas
osaleda Euroopa
Parlamendi 2024.
aasta valimistel

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

MIS ON ÜHISLOOME?

Ühisloome on digidemokraatia vahend, mille puhul kasutatakse avaliku poliitika probleemide lahendamiseks ühist rahvahulgatarkust. Digiühisloomega e-osaluse vahendina töötatakse tugevdada esindusdemokraatiat, soodustades vahetut kodanikuosalust otsuste tegemisel. Meetodiga on võimalik kujundada kodanike muresid paremini kaasavaid poliitilisi seisukohti ning seega taaskinnitatakse demokraatia aluspõhimõte: kodanikke ei pea lihtsalt ära kuulama, vaid nende arvamusi tuleb aktiivselt kaasata neid mõjutava avaliku poliitika loomisel.

MIS OLI EUROOPA PARLAMENDI VALIMISTE DÜSTOOPIA?

Euroopa Komisjoni autentimissüsteem (ECAS) rakendas 2023. aastal kõigis 27 liikmesriigis ühisloomet „Euroopa Parlamendi valimiste düstooopia“, mille raames esitati Euroopa Liidu kodanikele väljakutse ette kujutada väljamõeldud düstoopilisi stsenaariumeid, millega Euroopa demokraatlik süsteem võib kokku puutuda äärmuslikes olukordades. Alguses kasutati mängustamist ja nn loovat hävitamist, et julgustada osalisi jagama oma hirme ja mõtlema oma tegevuste üle, mille eesmärk oli leida vajalikke lahendusi kõige hullemate õudusunenägude vältimiseks Euroopas. Ühisloome viidi läbi veebis ECASI ühisloome platvormi kaudu ja kodanikuühiskonna partnerid kogu ELis korraldasid töötube nii kohapeal, veebis kui ka hübriidvormis.

MIS SELLEGA SAAVUTATI?

- ✓ Kodanikke kaasati mõtlema ELi demokraatia üle, eriti 2024. aasta Euroopa Parlamendi valimiste raames.
- ✓ Leiti lahendused Euroopa Parlamendi valimisprotsessi ja toimimise parandamiseks
- ✓ Suurendati kodanikke teadlikkust eelseisvate valimiste kohta
- ✓ Teavitati ELi poliitikakujundajaid ELi kodanike konkreetsete poliitiliste prioriteetidega seotud eelistuste kohta

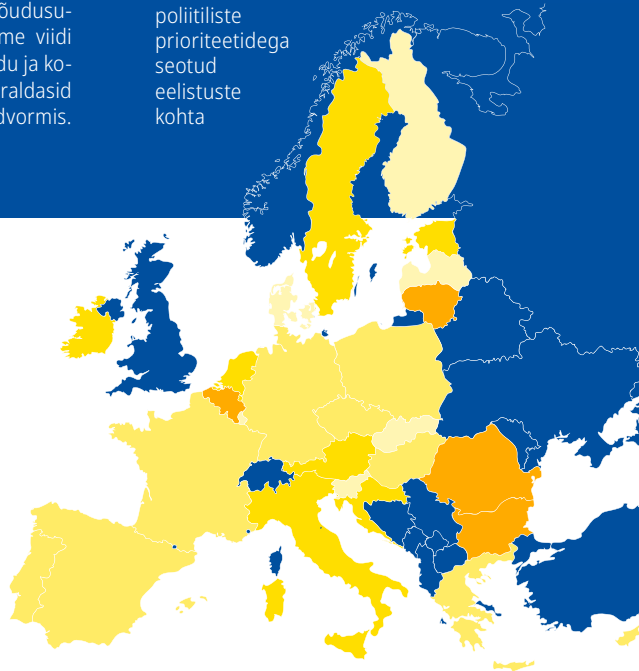
KUI PALJU INIMESI OSALES JA KUST OLID NAD PÄRIT?

Osalejate arv:
1,435

Ühisloome osalejate
arv veebis:
665

Osalejate arv töötubades:
770

Osalejaid riigi kohta: **1** **169**

MIS VALMISTAB KODANIKELE MURET?

KONFLIKT

kodanikud kardavad ulatuslikku konflikti, nimelt kolmandat maailmasõda või osalust läheldalasuvates konfliktides (nt Venemaa sissetung Ukrainasse).

EKSTREMISM

kodanikud kardavad, et ekstremistlike parteide ülekaal Euroopa Parlamendis võib viia poliitilise ummikseisuni ja mõjutada otsusetegemise protsessi tõhusust.

NATSIONALISM

kodanikud kardavad, et Euroopa Parlamendi paremäärmuslased liikmed toetavad natsionalistlike tegevuskavasid ja poliitikat, mis võivad ohtu seada ELi kaasavad ja koostöölikud põhimõtted ning seega kalduvad kõrvale ELi kodanikke ühendavatest väärtustest.

EBAÕIGLASED VALIMISED

peatselt toimuvatel valimistel muretsevad kodanikud manipulatsiooni, valimispettuse ja valeinformatsiooni pärast. Ka väljendati muret valimissüsteemi väliste manipuleerivatele jõududele vastuvõtlikuse kohta, nimelt digitehnoloogiliste innovatsioonide kontekstis.

POPULISM

kodanikud kardavad demokraatia tagasilangust, kuna populistlikud juhid püüavad tugevdada võimu, vähendada demokraatlike asutuste sõltumatust ja kärpida teatud elanikkonnarühmade õigusi ja vabadusi.

EBAVÕRDNE ESINDATUS

kodanikud tunnevad muret, et Euroopa Parlamendis ei suudeta madala valimisaktiivsuse tõttu piisavalt esindada üldelanikkonna huviseid ning see väljendub kallutatud esinduses ning valitud ametnike vähendatud õiguspärasuses.

Kodanikud väljendasid muret eelseisvate Euroopa Parlamendi valimiste pärast ja tõid välja potentsiaalsed ELi tulevikku mõjutavad riskid ja väljakutsed.

SOOVITUSED

Ühisloome üks põhisõnum on järgmine: ehkki kodanikud arvavad, et teatud ELi demokraatia ohtude vältimiseks ei saa nad midagi teha, leiavad nad ka, et eelseisvates Euroopa Parlamendi valimistes aktiivselt osalemisega saab ära hoida mõned ebasoodsad olukorrad. Kodanikud jõudsid ühisloome lõpuks reaalsele otsustele, mida nad saaksid teha (ja millised tegevused lõpetada), et vältida „Euroopa düstoopia“ teostumist. Lisaks arutati ka, mida ELi otsusetegijad ja kodanikuühiskonnad peaksid esmatähtsaks seadma enne ja pärast Euroopa Parlamendi 2024. aasta valimisi.

- 1 Mine hääletama!** Kasuta demokraatlikku õigust osaledes aktiivselt Euroopa Parlamendi 2024. aasta valimistes.
- 2 Vali kandidaate targalt:** eelista kandidaate, kes hoolivad ühiskonna prioriteetidest ning ei ole keskendunud vaid omakasule. Vaata läbi nende kohustused, hinda vastavust Sinu väärtustega ja väldi toetamast ebarealistlike lubadustega Euroopa Parlamendi liikmeid.
- 3 Mõtteleläbieelarvamused:** vaidlevastueelarvamustele, et teha teadlik otsus. Kaalu erinevaid seisukohti kandidaatide ja probleemide hindamisel.
- 4 Räägi poliitikast, et sellest paremini aru saada!** Vestle kaaslastega eesmärgiga pigem mõista kui kokkuleppele jõuda. Panusta mitmekülgseesse mõttevahetusse paremini informeeritud valijaskonnaks.
- 5 Võta arvesse hääle mõju väljaspool riigipiire:** Euroopa valimiste tulemustel võib olla tagajärgi väljaspool riigipiire. Mõttele, kuidas Sinu hääle panustab ELi tuleviku kujundamisse.
- 6 Julgusta teisi hääletama:** innusta pereliikmeid, sõpru ja kolleege osalema eelseisvatel Euroopa valimistel.
- 7 Kontrolli teavet mitmest allikast:** ole kriitiline tarbitava teabe suhtes. Enne jagamist kontrolli teabe õigsust mitmest allikast.
- 8 Võitle valeuudiste vastu:** teata valeuudistest ja propagandast, eriti sotsiaalmeedias. Osale aktiivselt kahjulike narratiivide vastu võitluses.
- 9 Ole kursis valimiskorraga:** tutvu valimiskorraga, sh kuidas hääletamiseks registreeruda, kus hääletada ja milliseid identifitseerimisandmeid on nõutud, et valimised läheksid sujuvalt.
- 10 Võta pidevalt osa:** ole kursis poliitiliste probleemidega ja osale arutelus valimistevahelisel ajal. Loe uusi uudiseid, osale kogukonna aruteludes ja toeta sinu väärtustega seotud toetuspüüdlusi.